

Література:

1. Хмельницький С. И. Медицинская реформа в Украине. URL: http://hospital_sem@mail.ru (дата звернення: 01.02.2019).
2. Рейтинг страхових компаній України. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>.
3. Говорушко Т. А. Страхові послуги: навч. посіб. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 400 с.
4. Зінькова І. Впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні. Науковий блог НУ «Острозька академія». URL: <https://naub.oa.edu.ua> (дата звернення: 01.02.2019).
5. Медичне страхування 2020. URL: <https://ukr.segodnya.ua/ukraine/s-kazhdogoro-400-grn-v-mesyac-v-ukraine-predlagayut-vvestimedicinskoe-strahovanie-1182586.html> (дата звернення: 01.02.2019).

УДК 368.1

**В. П. БРАТЮК,
В. В. КОПЧА**

Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ РИНКУ МАЙНОВОГО СТРАХУВАННЯ

Страхування майна належить до найдавніших і традиційно розвинутих видів страхування. Володіння майном означає наявність певного блага для громадян. Разом з цим, будь-яке майнове благо може містити в собі певні елементи ризику. Тому враховуючи увесь спектр ризиків природного, техногенного, соціального, екологічного та іншого характеру, необхідно констатувати про реальну потребу у страховому захисті майна громадян щодо мінімізації зазначених ризиків.

Майнове страхування виступає важливим механізмом захисту майнових інтересів як суб'єктів підприємницької діяльності, так і населення країни в цілому від нещасних випадків, тобто страхових ризиків.

Необхідність страхування майна для економіки полягає у тому, що воно виконує дві важливі функції: заощадження, оскільки звільняє бюджет від видатків на відшкодування збитків, які настали у результаті страхових випадків і акумулятивну – виступає одним із найстабільніших джерел довгострокових інвестицій [6].

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

Згідно із Законом України «Про страхування», послуги щодо страхування майна надаються в добровільній формі відповідно до правил страхування, розроблених страховиками [1].

На сьогодні страхування майна в Україні стрімко розвивається, що зумовлено:

- 1) різноманіттям його підвидів, а саме: страхування засобів повітряного, наземного та водного транспорту, страхування вантажів, страхування тварин, страхування сільськогосподарських культур, інших видів майна, страхування фінансових ризиків тощо [7];
- 2) особливістю страхових виплат, оскільки в основу визначення страхової суми, яка зазначена у договорі майнового страхування покладено дійсну вартість страхованих об'єктів;
- 3) рядом економічних, політичних, соціальних та екологічних факторів, що склалися в країні;
- 4) збільшення довіри громадян до страхових компаній.

Дослідження питання довіри страхувальників не можливе без аналізу основних показників на страховому ринку, зміна значень яких є показником рівня довіри до страхових організацій, які надають послуги страхування майна, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники страхового ринку [2; 3;4]

Показник	2017	2018	2019
Обсяги валових премій, млн. грн.	18376,6	19268,4	21856,7
ВВП, млн. грн.	834287	994850	1105520
Загальна чисельність населення, млн. чол..	42,5	42,3	41,9
Проникнення страхування, %	2,2	1,9	2,0
Курс 1 дол./грн.	26,2	26,3	25,8
Щільність страхування, дол./1 ос.	16,5	17,3	20,2

Протягом трьох кварталів 2017, 2018 та 2019 років спостерігається зменшення показника проникнення страхування, але його рівень не має значних коливань, різниця в середньому становить 0,2%. Тому частка зібраних страхових премій до ВВП країни свідчить про нормальний рівень розвитку даного сегмента ринку і достатню його частку у валовому внутрішньому продукті, що суттєво впливає на рівень економіки країни в цілому.

Показник щільності страхування дозволяє визначити скільки коштів витрачає одна особа на страховий захист. В Україні у 2019 році цей показник був на рівні 20,2 дол./1 особу, що на 16% більше ніж у 2018 році і на 22,4% більше порівняно з 2017 роком.

Тоді як в Україні на страхування майна в середньому одна особа витрачає 26 дол. США, в той час в Японії цей показник становить близько 2-3 тис. дол. США, в Польщі – 70-80 дол. США, а середній показник у Європі – 130 дол. США [8].

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗРУШЕНЬ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Кількість укладених договорів страхування майна збільшилась на 90,1 тис. одиниць (до 1 885,3 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на кінець 9 місяців 2018 року [3].

Отже, рівень довіри населення до страховиків хоч і має тенденції до збільшення, проте залишається на досить низькому рівні у порівнянні з розвинутими країнами.

Тенденція зміни основних показників діяльності страхового ринку за 2015-2019 роки свідчить про наявність якісних зрушень на цьому ринку.

Протягом аналізованого періоду можемо спостерігати перемінну динаміку в обсязі як валових, так і чистих страхових премій (рис. 1). Зокрема загальний обсяг валових страхових премій за 9 місяців 2018 року склав 19268,4 млн. грн., за 9 місяців 2019 року цей показник досягнув значення 21856,7 млн. грн., тобто обсяги зросли на 11,8 %. У розрізі основних видів страхування, саме на страхування майна припадає у 2019 році 53,9% від загального обсягу валових страхових премій, які в повному обсязі становили 40 561,9 млн. грн.

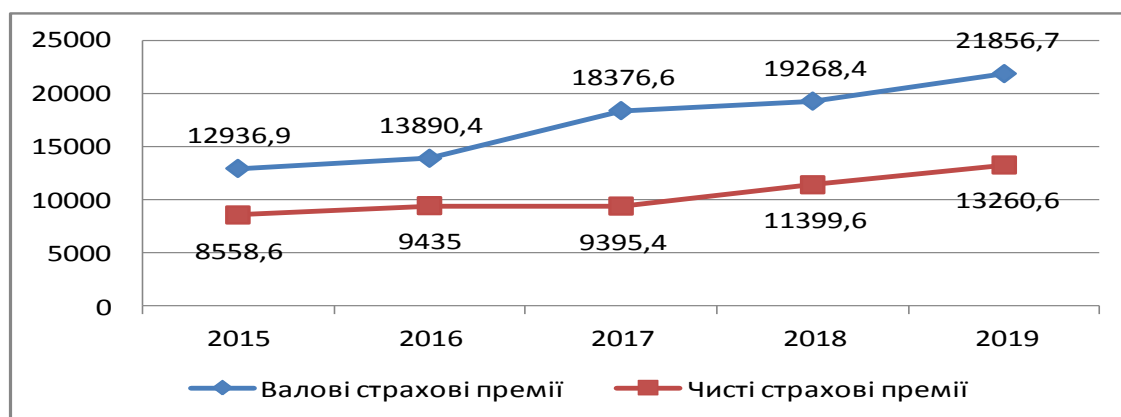

Рис. 1. Обсяги валових та чистих страхових премій за 9 місяців 2015-2019 рр., млн. грн., [3]

Така ж тенденція спостерігається і у чистих страхових преміях. За три квартали 2018 року даний показник складав 11 399,6 млн. грн., за відповідних період 2019 року – 13 260,6 млн. грн., що на 14,3 % більше від аналогічного періоду попереднього року. Серед усіх чистих страхових премій, на чисті страхові премії зі страхування майна припадає за три квартали у 2019 році 44,0% (рис. 3).

Наступним показником, що характеризує розвиток страхового ринку, є рівень страхових виплат. Розмір валових страхових виплат страхування майна за 9 місяців 2019 року становив 4550,2 млн. грн., що на 6,7% більше від аналогічного періоду 2018 року, чисті страхові виплати зросли на 8,7 % і склали 4466 млн. грн. (Рис. 3). У структурі валових страхових виплат, на страхування майна за три квартали 2019 року припадає 46,2 % від всієї суми страхових відшкодувань (рис. 2).

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

Аналізуючи рис. 2, можна побачити, що суттєвої різниці у валових та чистих страхових виплатах немає (у порівнянні з валовими та чистими страховими преміями), тобто зменшилася частка страхових виплат, компенсованих перестраховиками-резидентами. Такі дані свідчать, що страхові компанії самостійно (без перестраховування) забезпечують страхові виплати, які виникли у разі настання страхових випадків.

Рис. 2. Обсяги валових та чистих страхових виплат за 9 місяців 2015-2019 рр., млн. грн. [3]

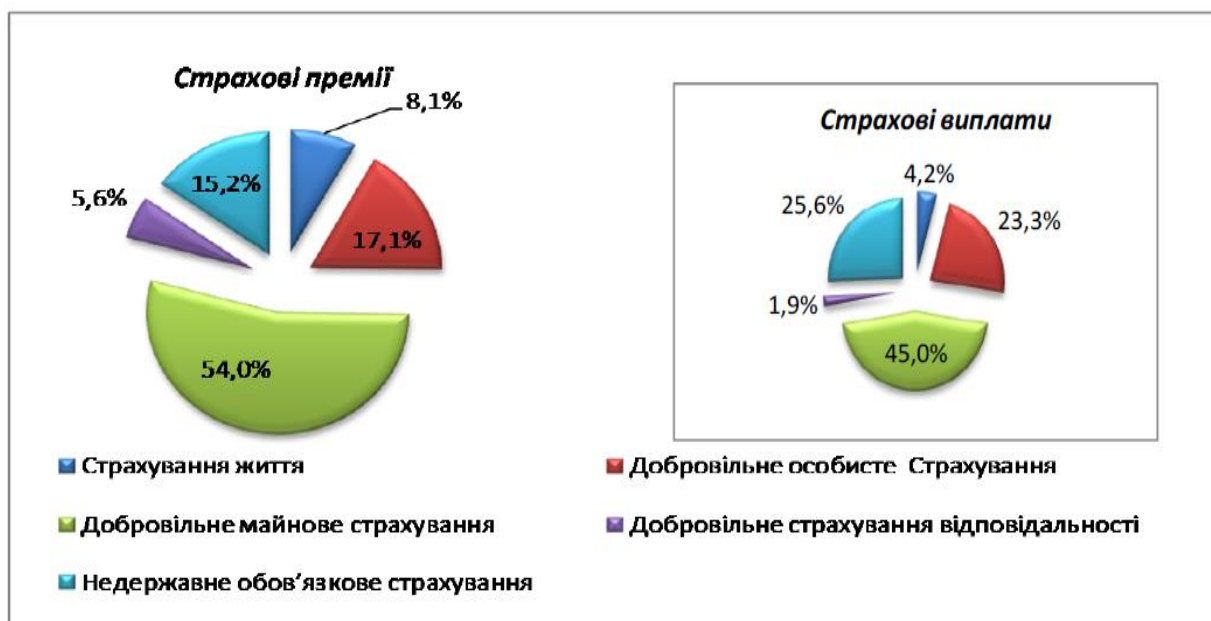

Рис. 3. Структура валових страхових премій та виплат за 9 місяців 2019 р., [3]

Рівень надійності страховика, є одним із факторів забезпечення довіри населення до страховиків. Такі показники як: рівень активів, сформованих страхових резервів, а також обсяг сплачених страхових відшкодувань – це ті показники, які відповідають за рівень платоспроможності й відповідно надійності страхової компанії [9].

В таблиці 2 відображено страхові компанії, які займають першість на ринку страхування майна та розміри їх вище перерахованих показників.

ТОП 5 на ринку страхування майна за 9 місяців 2019 р. [5]

Назва компанії	Сума страхових платежів, тис. грн.	Питома вага виду у портфелі страховика, %	Приріст страхових платежів, %	Сума страхових виплат, тис. грн.	Рівень виплат, %	Рівень перестраховування, %
ARX	211663,0	12,34	10,44	46013,0	21,74	10,89
Арсенал страхування	202599,0	14,66	5,13	3207,0	1,58	82,16
АСКА	189853,0	28,46	217,04	4228,0	2,23	88,65
УСГ & ГЛОБУС	125704,6	9,05	369,57	4889,3	3,89	79,59
ІНГО УКРАЇНА	114715,6	9,95	62,18	6827,9	5,95	62,57

Отже, під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників страховий ринок України зазнає кількісних та якісних змін. Ефективність розвитку страхового ринку залежить від соціально-економічного становища в країні, готовності населення та суб'єктів господарювання до споживання страхових продуктів, а також від державної підтримки страхового бізнесу.

Частка страхових послуг на вітчизняному фінансовому ринку неухильно зростає, що свідчить про розвиток страхового ринку. За даними Swiss Re у 2017 році страховий ринок України за темпами розвитку увійшов до Top-10 найбільш динамічних ринків світу. Розглядаючи страховий ринок України, можна зазначити, що найбільшу частку у його структурі займає майнове страхування 53,9%.

На сучасному етапі розвитку саме майновому страхуванню належить лідерство за темпами росту страхових платежів, тому даний вид страхування є одним із найбільш перспективних. Значення даного страхування зумовлене тим, що майно служить обов'язковим елементом господарської діяльності юридичних осіб і життєдіяльності людей, тому забезпечення страхового захисту майна є пріоритетним в системі страхових відносин.

Література:

1. Закон України «Про страхування», зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Фориншурер: Статистика страхового ринка України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/stat>.
4. Мінфін – все про фінанси: новини, курси, банки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/>

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

5. Журнал Insurance TOP №4 (68) 2019 – итоги страхового рынка Украины за 9 месяцев 2019 года [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forinsurer.com/files/file00669.pdf>.
6. Наливайко Д. В. Аналіз стану страхування майна в Україні / Д. В. Наливайко // Економіка і суспільство: збірник наукових студентських праць. Випуск 12. – Мукачево. – 2017. – С. 612-617.
7. Осадець С. С. Страхування: підручник / С. С. Осадець. – К. : КНЕУ, 2009. – 599 с.
8. Пахненко О. М., Семенов А. Ю., Мілютіна М. О. Страховий ринок України та країн ЄС: порівняльний аналіз / О. М. Пахненко, А. Ю., Семенов, М. О. Мілютіна // Економіка і суспільство: збірник наукових студентських праць. Випуск 12. – Мукачево. – 2017. – С. 612-617.
9. Терещенко Т. Є. Аналіз рівня довіри населення до страхових послуг в Україні / Т. Є. Терещенко, О. С. Карпушкіна, Л. О. Клокова // Електронне наукове видання «Ефективна економіка» включене до переліку наукових фахових видань України з питань економіки, Випуск №6. – 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/56.pdf.

УДК338.48

**В. В. ПАПЦ,
Н. В. БОШОТА**
Мукачівський державний університет

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний український споживач туристичних послуг, в своїй більшості вже побував за кордоном і має уявлення про якісне обслуговування, досвідчений, більш поінформований, вимогливий, критично відноситься до пропонованих йому товарів і послуг, активний, незалежний, змінює свою поведінку і на туристському ринку. Вище зазначені зміни в суспільній психології споживання вплинули на стереотипи поведінки споживача на ринку туристичних послуг.

Інноваційність туристського продукту проявляється в наявності постійно діючої системи пошуку туристських нововведень через новаторство, їх реалізації в умовах ринку туристичних послуг, економічної оцінки їх впровадження [1].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>